

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет туризму

Кафедра туризмознавства і краєзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент в туризмі

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Туризм»

Спеціальність 242 «Туризм»

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Затверджено на засіданні кафедри
туризмознавства і краєзнавства
Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Менеджмент в туризмі
Викладач (-і)	Орлова Віра Василівна
Контактний телефон викладача	+38099 4464 144
E-mail викладача	v-orlova@ukr.net
Формат дисципліни	Змішаний (<i>blended</i>) – очно-дистанційний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/5902
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс спрямований на формування у майбутніх фахівців туристичної сфери сучасного системного мислення та комплексу спеціальних знань в галузі менеджменту підприємства на всіх стадіях його життєвого циклу, управління підсистемами та елементами внутрішнього середовища підприємства, закріплення теоретичних знань, опанування навичок управлінської діяльності підприємств туристичного бізнесу, формування професійного менеджера з навичками організації особистої праці для досягнення цільової функції підприємств, оволодіння практичними навиками які необхідні майбутнім спеціалістам для роботи на підприємствах туристичного бізнесу.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	

Мета – формування у студентів комплексу теоретичних і практичних знань та практичних навичок у галузі менеджменту, розуміння концептуальних підходів для ефективної роботи підприємств туристичного бізнесу. Засвоєння студентами теоретичних знань та набуття практичних навичок з управління підприємствами різних форм власності та різної організаційно-правової форми з урахуванням специфіки їх функціонування в сучасний період. Оволодіння практичними навичками основ менеджменту, формування професійних знань у сфері діяльності підприємств туристичного бізнесу.

Цілі:

- розкривати сутність і принципи менеджменту, головні якості менеджера;
- використовувати прийоми оцінки внутрішнього стану підприємства;
- визначати конкурентне становище підприємств;
- передбачати можливі негативні зміни в зовнішньому, внутрішньому середовищі;
- розробляти заходи ефективній конкурентній діяльності;
- структурувати цілі і визначати методи ефективної прибуткової діяльності які застосовує менеджер;
- управляти керуючою та керованою підсистемою;
- застосувати методи керівництва, визначити повноту влади та лідерства;
- застосовувати принципи побудови нових організацій, мотивуючих факторів, контролюючих методів;
- здійснювати аналіз ефективності впровадження системи стратегічного управління;
- усвідомлювати свої особисті цілі, розуміти та адекватно оцінювати себе й інших людей, правильно розподіляти свій час, активно діяти, знімати стреси;
- подати в систематизованому вигляді досягнення різних підходів і шкіл менеджменту та їх внесок у сучасну управлінську думку;
- приймати оптимальні рішення в складних мінливих умовах.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК13. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно

Фахові компетентності:

ФК31. Здатність з'ясувати причинно-наслідкові зв'язки, аналізувати й узагальнювати зовнішню і внутрішню управлінську інформацію для здійснення планування, організування, мотивування працівників та контролю за діяльністю підлеглих в підрозділах туристичних підприємств.

ФК32 Здатність ефективно використовувати інструментарій і технології сучасного менеджменту в управлінні туристичними підприємствами.

ФК35 Здатність економічно обґрунтовувати управлінські рішення; здатність планувати та організувати роботу туристичного офісу.

ФК36. Здатність ведення ділових комунікацій.

ФК49. Здатність визначати певний інформаційний ресурс у межах оперативного та стратегічного управління туристичною організацією.

ФК50. Формування умінь на основі отриманої інформації формулювати комплексні аналітичні висновки.

Програмні результати навчання:

ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

ПР15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях. ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань. ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання. ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. ПР71. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни – 180 год.			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		30	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		30	
самостійна робота		120	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	242 «Туризм і рекреація»	3	Нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб
Тема 1. Суть, значення та розвиток менеджменту.		2	2 10
Тема 2. Методи менеджменту.		2	2 10
Тема 3. Функції менеджменту. Планування як функція менеджменту.		4	4 10
Тема 4. Організація в системі управління. Функція менеджменту «організація».		4	4 14
Тема 5. Функція менеджменту «мотивація».		4	4 20
Тема 6. Керівництво, влада та лідерство в організації.		4	4 10
Тема 7. Функція менеджменту «контроль».		2	2 16
Тема 8. Комунікації в менеджменті.		4	4 10
Тема 9. Прийняття управлінських рішень.		2	2 10
Тема 10. Економічна ефективність менеджменту.		2	2 10
ЗАГ.:		30	30 120
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Форми контролю знань студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточний; • підсумковий семестровий (екзамен). <p>Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться у відповідну національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).</p> <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи (питома вага оцінки – 70%).</p> <p>Семестрова контрольна робота дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується у формі письмової роботи і включає 3 блоки завдань за тематикою курсу. Питома вага оцінки – 10%.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (екзамен) На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, що передбачають перевірку розуміння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 10 балів.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Письмова робота є формою самостійної роботи студентів і виконується у формі есе на одну із заданих тем.</p> <p>Студенти денної форми навчання завершують виконання і здають есе на 13-му занятті практичного курсу.</p> <p>Питома вага оцінки – 10%.</p> <p>Студенти заочної форми – за 10 днів до початку сесії. Робота виконується у електронному вигляді.</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Поточні оцінки, які отримуються під час практичних занять, сумуються.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Студентам, які мають пропуски, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.</p>
<p>7. Політика навчальної дисципліни</p>	
<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf).</p>
<p>Відвідування занять</p>	<p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.</p>

Неформальна освіта	<p>Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, які відповідають програмі навчальної дисципліни.</p> <p>Рекомендовані:</p> <p>Є можливість отримати додаткові бали, пройшовши онлайн-курс «Основи проектного менеджменту» на Prometheus (https://prometheus.org.ua/https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+BASICPM101+2022_T1/home), «Фінансовий менеджмент» (https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:NAUKMA+101+2014_T2/home), «Менеджмент» (https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:NGU+MANAGEMENT101+2018_T1/home)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Також є можливість проходити онлайн-курси на платформі Coursera, які мають узгоджуватися попередньо з викладачем.
--------------------	--

8. Рекомендована література

1. Актуальні проблеми економіки і менеджменту: теорія, інновації та сучасна практика : монографія. Кн. 6 / Е.А. Кузнєцов, О.В. Горняк, М.О. Уперенко та інші ; за заг. ред. Е.А. Кузнєцова. Херсон : ОЛДІПЛЮС, 2018. 357 с.
2. Анісімова Л.А., Жилінська О. І. Менеджмент: практикум : навч. посіб. вид. друге. Київ, 2018. 237 с.
3. Грушева А.А., Вітренко Л.О. Менеджмент : навч. посіб. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 308 с.
4. Карий О.І. Менеджмент та інновації: теорія і практикум : навч. посіб. Львів : Растр-7, 2020. 297 с.
5. Ковтун Н.С., Літовченко Б.В. Історія вчень менеджменту. Практикум : навчальний посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 75 с.
6. Краснокутська Н.С. Менеджмент : навч. посіб. для екон. спец. закл. вищ. освіти / Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 230 с.
7. Марченко О.М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 223 с.
8. Менеджмент: практикум: навч. посіб. / за ред. Овсянюк-Бердадіної О.Ф. Тернопіль : Вектор, 2019. 72 с.
9. Менеджмент : підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін. ; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир : Рута, 2021. 856 с.
10. Основи менеджменту: конспект лекцій : навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. 166 с.
11. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент : підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022 р. 258 с.

Орлова В.В., доцентка кафедри туризмознавства і краєзнавства